

Motion till riksdagen

1987/88: K 13

av Lars Werner m. fl. (vpk)

med anledning av prop. 1987/88: 22 om vissa grundlagsfrågor m. m.

Propositionen bygger på folkstyrelsekommitténs betänkande (SOU 1987: 6) Folkstyrelsens villkor. Regeringen har valt att avstå från att framlägga förslag i vissa frågor där det rått stor oenighet. Detta gäller bl. a. frågan om den gemensamma valdagen och mandatperiodens längd.

Vpk har i folkstyrelsekommittén intagit ståndpunkten att den gemensamma valdagen och treåriga mandatperioden bör bibehållas.

Dessutom förordar vpk att den nuvarande fyraprocentsspärren vid val till riksdagen slopas – ett krav som framförts vid upprepade tillfällen. Denna fråga kan lösas oberoende av valsystemet i övrigt.

I några frågor har regeringen avstått från att framlägga förslag, men utarbetat lagtext som möjliggör för riksdagen att fatta beslut om förändringar. Detta gäller bl. a. utskottsorganisationen i riksdagen.

Folkstyrelsekommittén har i sitt betänkande föreslagit att möjlighet öppnas till offentliga utskottssammanträden för inhämtande av upplysningar. Regeringen biträder detta förslag. Riksdagen har nu att besluta om formerna härför. Vi vill anföra några synpunkter på frågan:

Med hänsyn till utskottens funktion som beredningsorgan i frågor som senare riksdagen har att avgöra, är inte offentliga utskottsutfrågningar helt invändningsfria.

Det finns en risk med det framlagda förslaget att intresset kan komma att koncentreras till vissa utskottsutfrågningar på ett sätt som försvårar en samlad bedömning av ärendet i helhet och som minskar intresset för kammarbehandlingen.

De farhågor som samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Umeå universitet i sitt remissyttrande anført, om risk för annorlunda förutsättningar för den offentliga debatten och att agerandet i utskotten kan bli skattat efter underhållningsvärdet, torde inte helt kunna avfärdas.

Berättigade önskemål från massmedia och allmänhet att kunna följa frågorna kan i stället tillgodoses på andra, kanske bättre sätt, exempelvis via presskonferenser.

Vi motsätter oss dock inte det framlagda förslaget, men vill se offentliga utskottsutfrågningar som en försöksverksamhet som riksdagen nogga bör följa och utvärdera.

När det gäller frågan om riksdagsutskottens sammansättning, anser vi att den lösning som finns intagen i förslaget till ändring i riksdagsordningen

är en framkomlig väg, för att ge partierna den representation som motsvarar deras styrka i riksdagen. Det vill säga att vid tillsättning av utskott fördelas det sammanlagda antalet utskottsplatser mellan de partigrupper som motsvarar partier med minst 4% av rösterna i riket vid senaste val till riksdagen.

Vpk föreslår att riksdagen beslutar anta de i propositionen föreslagna tilläggen av 3 a och 3 b §§ i 4 kap. riksdagsordningen.

Beträffande förslaget i propositionen att som ett led i en förbättrad samordning av budgetarbetet företa en sammanslagning av finans- och skatteutskotten till ett finansutskott vill vi anföra starka betänkligheter. Bl. a. kan finansutskottet komma att få något av en roll som ett överutskott, även om folkstyrelsekommittén avvisade den tanken. En annan viktig invändning mot förslaget är att de särskilda befogenheter som finans- och skatteutskottet nu innehar gemensamt, dvs. att besluta om indirekta skatter då riksmöte ej pågår, kommer att tilldelas finansutskottet ensamt, alltså en ännu mindre krets än för närvarande.

De ärenden som – även vid en omfördelning mellan utskotten – kommer att handläggas av finansutskottet, torde innebära en mycket stor arbetsbörda på detta utskott. En ökad samordning av budgetarbetet kan också komma att innebära ytterligare arbetsuppgifter utöver de som finans- och skatteutskotten nu handlägger. Konsekvenserna av en sammanslagning är otillräckligt analyserade. Andra vägar för en bättre samordning av budgetprocessen bör prövas. Den föreslagna sammanslagningen rymmer så många negativa konsekvenser att den inte bör komma till stånd.

Vi föreslår därför att riksdagen avslår förslagen till ändring i regeringsformen 4 kap. 3 § och 8 kap. 6 §.

Frågan om skydd av inregistrerad partibeteckning har varit föremål för behandling i riksdagen vid tidigare tillfällen. Från vpk har därvid framförts uppfattningen att ytterligare åtgärder behövs för undvikande av förväxling med redan registrerad beteckning.

Det i propositionen framlagda förslaget om att ersätta nuvarande bestämmelser om registrering av partibeteckning med en förhandsanmälan av partier försvagar enligt vår mening skyddet för partibeteckning.

Vid en avvägning av eventuella fördelar och nackdelar med den föreslagna förändringen har vi kommit till slutsatsen att propositionens förslag ej bör godtas. Vi yrkar därför avslag på de föreslagna ändringarna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda föreslås

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om slopande av fyraprocentsspärren vid val till riksdagen.
2. att riksdagen beslutar avslå propositionens förslag till ändring i regeringsformen 4 kap. 3 § och 8 kap. 6 § om sammanslagning av skatteutskottet och finansutskottet.

3. att riksdagen beslutar avslå propositionens förslag till ändring av bl. a. vallagen och regeringsformen 3 kap. 7 § om förhandsanmälan av partier inför val.

Mot. 1987/88
K13

Stockholm den 17 november 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)